

Historia i społeczeństwo- Dorota Kondratiuk

Drukuj

Szczegóły

Opublikowano: 17 marzec 2020

Materiał do opanowania w czasie funkcjonowania edukacji zdalnej na tydzień 16.03 do 20.03

Klasa IIb, IIc, IIId

Materiał: Niewolnictwo jako system społeczny w starożytności na przykładzie Rzymu

<https://www.imperiumromanum.edu.pl/spoleczenstwo/warstwy-spoeczne-starozytnego-rzymu/niewolnictwo-w-starozytnym-rzymie/> (<https://www.imperiumromanum.edu.pl/spoleczenstwo/warstwy-spoeczne-starozytnego-rzymu/niewolnictwo-w-starozytnym-rzymie/>)

Odpowiedz pisemnie w zeszyte przedmiotowym na pytania: Jakie były źródła niewolników? Jaką rolę odgrywali niewolnicy dla swoich właścicieli?

Materiał do opanowania w czasie funkcjonowania edukacji zdalnej na tydzień 23.03 do 27.03

Temat: Społeczeństwo feudalne w średniowieczu.

Środa 25 marca 2020r.

Witajcie uczniowie klas IIc, IIb, IIId

Od dzisiaj możecie logować się na stronie epodreczniki. Właśnie na tej stronie są materiały uzupełniające nasze lekcje z ostatnich tygodni. Mówiliśmy o postępie cywilizacyjnym i radzeniu sobie z trudnymi zjawiskami: głodem, chłodem, klimatem.

Pod adresem <https://epodreczniki.pl/a/natura-i-ludzie-ramy-zycia-spoecznego/Dz33V5kUu> (<https://epodreczniki.pl/a/natura-i-ludzie-ramy-zycia-spoecznego/Dz33V5kUu>) znajduje się ciekawy materiał. Na początku może wydać się trudny, ale nie zniechęcajcie się. Dużo będzie potwierzeń tego, o czym mówiliśmy na lekcjach.

Bardzo ważne: macie obowiązek zalogować się na tej stronie korzystając z loginów i haseł, które wyślą Wam Wasi wychowawcy.

Na ten tydzień proponuję materiał, który poszerzy Wasze horyzonty i przypomni, jak w średniowieczu formowały się narody.

Podaję adres <https://epodreczniki.pl/a/panstwa-sredniowieczne-roznorodnosc-etniczna-i-kulturowa/D110RwYv8> (<https://epodreczniki.pl/a/panstwa-sredniowieczne-roznorodnosc-etniczna-i-kulturowa/D110RwYv8>)

Przeczytajcie materiał od punktu:

Średniowieczny naród...

...I rozwiążcie ćwiczenie 1 – trzeba przeciągnąć myszką kwadraciki z odpowiedziami do pojęć naród lub państwo . Od razu sprawdźcie jak wam poszło.

Przede wszystkim: ucźcie się , czytajcie, rozwiązujcie zadania ze wszystkich przedmiotów. To nie są dla nikogo z nas wakacje . Mój adres email : zsm@fajnaszkola.net (mailto:zsm@fajnaszkola.net) lub dorota.kondratiuk@fajnaszkola.net (mailto:dorota.kondratiuk@fajnaszkola.net)

Następny materiał dostaniecie w przyszłym tygodniu .

Dorota Kondratiuk

Materiały do realizacji w dniu 15.04.2020

kl. IIb, IIId, IIIId

Temat: Społeczeństwo – przemiany i struktura.

Jakie miejsce chciałbyś zajmować w społeczeństwie ?

Jakie warunki musisz spełnić , aby to ci się udało?

Jakie zmiany zachodzą w społeczeństwie, w którym żyjesz i których jesteś świadkiem?

Ważne!

PAMIĘTAJ

NIE KAŻDY CZŁOWIEK CIESZY SIĘ PRESTIŻEM SPOŁECZNYM,
ALE KAŻDY CZŁOWIEK MA PRAWO,
BY SZANOWANA BYŁA JEGO GODNOŚĆ I ŻYCIE.

Tekst i ćwiczenia: podreczniki.pl/a/spoleczenstwo-polskie-zroznicowanie-spoeczne-/-problemy-spoeczne/D21NaBgil

Ćwiczenie 3 i 4

Ćwiczenie 3

Zastanów się, jaką wartość mają dla ciebie podane źródła prestiżu społecznego. Uporządkuj je, oznaczając numerami 1–4. Numerem 1 oznacz kryterium najistotniejsze.

Wypiszcie inne, istotne we współczesnym społeczeństwie polskim, kryteria prestiżu społecznego.

Kryteria prestiżu społecznego. Które uważasz za najistotniejsze?

wykształcenie	władza (niekoniecznie polityczna)
poziom dochodów	zasługi dla państwa / lokalnej społeczności

Ćwiczenie 4

Porozmawiaj z rodzicami (opiekunami) i dziadkami. Dowiedz się, jakie grupy społeczne, np. grupy zawodowe, zanikają we współczesnej Polsce, a jakie pojawiły się w ostatnich dwóch dziesięcioleciach. Zastanów się, z czego

Materiały do realizacji w dniu 22.04.2020

Klasa II b

Klasa II b temat: Powtórzenie i utrwalenie wiadomości o epokach społecznych

Moi drodzy- minął miesiąc naszej e-nauki.

Szczerze przyznam, że jestem zawiedziona niską ilością waszych prac. A tymczasem rok szkolny upływa nieubłaganie. Czas na mały sprawdzian. Poniżej macie zagadnienia, na które macie odpowiedzieć i wysłać mi odpowiedzi do czwartku

Ponieważ jest to sprawdzian, ko nie przysłać mi odpowiedzi, dostanie ocenę niedostateczną.

1. Pytanie do ilustracji dotyczącej człowieka epoki Oświecenia z ilustracji. Jakie atrybuty na obrazie świadczą o tym, że jest to człowiek oświecenia- wymień minimum trzy (temat z 08. 04.)
2. Różnice społeczne w historii
Przypomnijmy sobie, że znana nam historia cywilizacji ludzkiej to historia wykorzystywania słabszych przez silniejszych.
Podaj przykłady: w starożytności, w średniowieczu- po jednym przykładzie wystarczy. (temat z 08.04)
3. Kto był właścicielem państwa według teorii patrymonialnej? (temat z 25.03.)

Zatem- do pracy. Odpowiedzi proszę wysyłać na adres :
dorota.kondratiuk@fajnaszkola.net

Oprócz sprawdzianu proszę o przeczytanie tematu dotyczącego struktury społecznej i zmian, jakie w niej zachodzą

Zanim zaczniemy analizować pojęcie struktury społecznej, warto być przedtem zrozumieć samo słowo „struktura”. Uczniowie często mają z tym kłopot. By to jak najprościej zobrazować wystarczy być popatrzeć na swój dom. On ma pewną strukturę na którą składa się jedna lub dwie kondygnacje, usytuowanie kuchni, salonu, sypialni i łazienki. Tak więc strukturą nazwiemy pewien uporządkowany układ, budowa, gdzie każdy element ma swoje miejsce i funkcje -jak w organizmie

Już możesz zatem bez zwiększając trudności definiować pojęcie struktury społecznej. Bo przecież nie jest to nic innego jak właśnie układ kilku powiązanych ze sobą elementów takich jak:

rola społeczna – uczeń, lekarz, rolnik, naukowiec, krawcowa, fryzjer.....

pozycja społeczna (status) - to jest miejsce jakie dana jednostka zajmuje w społeczeństwie, jaki jest jej wpływ na życie innych ludzi, jak je potrzebna innym, jakie ma kwalifikacje....

instytucje społeczne - to pewien schemat sformalizowanego postępowania w celu rozwiązywania problemów.

normy społeczne- to zespół zachowań określający funkcjonowanie człowieka w społeczeństwie.

Możemy wyróżnić następujące koncepcje struktury społecznej:

1. Funkcjonalna – to ujęcie akceptujące takie komponenty jak: równowaga, harmonia, ład społeczny. W ujęciu tym zmiana stanowi niepożądane zjawisko.
2. Dychotomiczna – zakłada podział społeczeństwa na przeciwstawne grupy np.: biedni, bogaci, posiadających i nieposiadających, pracujących i niepracujących, rządzących i rządzonych.
3. Gradacyjna – (od najniższych do najwyższych.... zakłada podział społeczeństwa ze względu na pewną wspólną cechę, na pewne warstwy społeczne

Warstwa społeczna to grupa ludzi żyjąca w podobnych warunkach ekonomicznych, urbanistycznych czy kulturowych. Wymieniamy następujące warstwy społeczne:

– wyższe (np. elity), czyli... ważni, posiadający, prezesi, mający wpływ na życie innych ,

– średnie (np. pracownicy najemni) żyją z pracy, wykształcenia, swoich umiejętności

– niższe (np. tzw. margines społeczny) ale nie tylko margines- pracownicy dorywcy, beneficjenci opieki społecznej, ludzie niewykształceni, bez zawodu, bez szansy na własny biznes, często bezradni wobec problemów życiowych...

Zadanie : przeczytaj jeszcze raz lekcję z poprzedniego tygodnia (15.04) i odpowiedź pisemnie na zadane przez mnie pytania(zaznaczone na żółto). Jest to coś w rodzaju krótkiej rozprawki .

Klasy II d, III d

Historia i społeczeństwo- klasa IIId, IIIId -23. 04. 2020

Temat: Powtórzenie i utwalenie wiadomości o epokach społecznych

Proszę o przeczytanie tematu dotyczącego struktury społecznej i zmian, jakie w niej zachodzą

Zanim zaczniemy analizować pojęcie struktury społecznej, warto byćście przedtem zrozumieli samo słowo „struktura”. Uczniowie często mają z tym kłopot. By to jak najprościej zobrazować wystarczy byćście popatrzeć na swój dom. On ma pewną strukturę na którą składa się jedna lub dwie kondygnacje, usytuowanie kuchni, salonu, sypialni i łazienki. Tak więc strukturą nazwiemy pewien uporządkowany układ, budowa, gdzie każdy element ma swoje miejsce i funkcje, jak w organizmie

Już możesz zatem bez zwiększsz trudności definiować pojęcie struktury społecznej. Bo przecież nie jest to nic innego jak właśnie układ kilku powiązanych ze sobą elementów takich jak:

rola społeczna – uczeń, lekarz, rolnik, naukowiec, krawcowa, fryzjer.....

pozycja społeczna (status) - to jest miejsce jakie dana jednostka zajmuje w społeczeństwie, jaki jest jej wpływ na życie innych ludzi, jak je potrzebna innym, jakie ma kwalifikacje....

instytucje społeczne - to pewien schemat sformalizowanego postępowania w celu rozwiązywania problemów.

normy społeczne- to zespół zachowań określający funkcjonowanie człowieka w społeczeństwie.

Możemy wyróżnić następujące koncepcje struktury społecznej:

1. **Funkcjonalna** – to ujęcie akceptujące takie komponenty jak: równowaga, harmonia, ład społeczny. W ujęciu tym zmiana stanowi niepożądane zjawisko
2. **Dychotomiczna** – zakłada podział społeczeństwa na przeciwstawne grupy np.: biedni, bogaci, posiadających i nieposiadających, pracujących i niepracujących, rządzących i rządzonych.
3. **Gradacyjna** – (od najniższych do najwyższych.... zakłada podział społeczeństwa ze względu na pewną wspólną cechę, na pewne warstwy społeczne

Warstwa społeczna to grupa ludzi żyjąca w podobnych warunkach ekonomicznych, urbanistycznych czy kulturowych. Wymieniamy następujące warstwy społeczne:

- wyższe (np. elity), czyli... ważni, posiadający, prezesi, mający wpływ na życie innych ,
- średnie (np. pracownicy najemni) żyj z pracy, wykształcenia, swoich umiejętności
- niższe (np. tzw. margines społeczny) ale nie tylko margines- pracownicy dorywcy, beneficjenci opieki społecznej, ludzie niewykształceni, bez zawodu, bez szansy na własny biznes, często bezradni wobec problemów życiowych...

Zadanie: przeczytaj jeszcze raz lekcję z poprzedniego tygodnia (15.04) i odpowiedź pisemnie na zadane przez mnie pytania(zaznaczone na żółto). Jest to coś w rodzaju krótkiej rozprawki .

Materiały do realizacji w dniu 29.04.2020

Klasa IIId, IIIId, IIb

Temat : Odwieczne problemy ustrojowe. Który ustrój może przynieść społeczeństwu najwięcej szczęścia?

1. Demokracja, tyrania i oligarchia.
2. Czy któryś z tych ustrojów jest najlepszy lub najgorszy? Jak sądzisz? Co i dlaczego wybierasz?

<https://epodreczniki.pl/a/sprawdz-sie/DCDOemRZy> (<https://epodreczniki.pl/a/sprawdz-sie/DCDOemRZy>)

Wykonaj ćwiczenia 6 , 7 do tego tematu. Jeśli dobrze je zrobisz, to znaczy, że rozumiesz różnice między poszczególnymi systemami ustrojowymi.

Oligarchia (gr. ὀλιγαρχία „panowanie nielicznych”, od wyrazów ὀλίγος oligos „nieliczny” + ἀρχή arche „władza”) – forma rządów, polegająca na sprawowaniu władzy przez niewielką grupę ludzi. Najczęściej ludzie ci wywodzili się z arystokracji lub bogatych rodzin.

Tyrania (gr. tyrannis - „władza jednostki”) - forma rządów wywodząca się ze starożytnych, **greckich** miast-państw, występująca głównie w VII i VI w. p.n.e., w okresie przejściowym między arystokracją a demokracją. Później funkcjonowała jako synonim władzy nieprawej. W starożytnej **Grecji** miała charakter przejściowy

Tyrania Pizystrata . przeczytaj, pomyśl .

Czy postać Pizystrata pasuje do dzisiejszego rozumienia określenia Tyran ?

Pizystrat – tyran Aten w latach 561-527 p.n.e.. Dynastia Pizystratydów (on oraz jego synowie, Hipparchos i

Hippiasz) panowała w Atenach do 510 p.n.e.

Był jednym z tyranów ateńskich od 560 r. p.n.e. Popierany przez ubogich mieszkańców Attyki; dojść do władzy pomogły mu zyski z jego kopalni złota; odegrał w historii tego polis ważną rolę. Przejął władzę po Solonie, albowiem ten nie wprowadził równowagi wewnętrznej w państwie. Kluczowe było jednak upozorowanie przez Pizystrata zamachu na jego osobę. Rzekomo raniony, zaapelował o przyznanie mu gwardii przybocznej. Z nią zdobycie władzy poszło mu już bezproblemowo.

Popierał rozwój rzemiosła i handlu. Był przywódcą stronnictwa diaków (małorolnych górali). Pizystrat, zabraną arystokratom ziemie oddał rolnikom. Dla polepszenia sytuacji rolników wprowadził pożyczki państwowe, ulgi podatkowe, ustanowił także sędziów gminnych, którzy objeżdżali dany region, aby mieszkańcy Attyki nie tracili czasu na podróż do miasta. Dążąc do centralizacji państwowej, wprowadził na terenie całego państwa podatek dochodowy (wynoszący dwudziestą część plonów) i stałą armię. Podobnie jak inni tyrani, Pizystrat popierał rozwój kultury; zastąpił jako opiekun sztuk pięknych. M.in. dzięki jego staraniom zostały zebrane i spisane, przekazywane dotąd jedynie ustnie, homerowskie Iliada i Odyseja. Pod patronatem tyrana rozwijała się poezja i sztuka - w tym czasie w Atenach narodził się grecki dramat.

Za jego czasów wprowadzono święta państwowe – Wielkie Dionizje oraz Panatenaje ku czci Ateny. Do tej pory Panatenaje odbywały się co roku, od czasów panowania Pizystrata jedynie co cztery lata, nabrały one jednak charakteru "ogólnopaństwowego" (na wzór igrzysk olimpijskich). Podczas tych świąt oprócz konkurencji sportowych organizowano zawody recytatorskie i muzyczne.

Pizystrat rozpoczął budowę Partenonu na Akropolu w Atenach i świątyni Demeter w Eleuzis. Rozbudował także samo miasto, jednak drewniana zabudowa spłonęła podczas najazdu Persów w 480 p.n.e. W dziedzinie gospodarczej Pizystrat kontynuował działania Solona; zreformował rolnictwo, wprowadził nowy podział ziemi, dzięki któremu powstała w Atenach warstwa ludzi średniozamożnych. Inwestował także w rozwój rzemiosła, za czasów jego panowania czarno figurowa ceramika ateńska osiągnęła szczyt sztuki i zaczęła docierać do północnych wybrzeży Morza Egejskiego, do Jonii, Syrii i na Cypr. Znamy nawet imiona najznamienitszych twórców wazowych: Nearchos, Egzekiasz, Euthymides, Eufronios.

Panowanie Pizystrata musiało być powszechnie akceptowane, na co wskazuje fakt pokojowego i bezproblemowego przejścia władzy przez jego synów.

Materiały do realizacji w dniu 06.05.2020

Klasa II d

Kolonializm i imperializm na przełomie XIX i XX w. – przesłanki, główne mocarstwa, kierunki ekspansji i konsekwencje

- Kolonializm – polityka państw polegająca na opanowaniu i utrzymaniu w zależności politycznej i gospodarczej słabo rozwiniętych krajów w celu: uzyskania surowców, taniej siły roboczej i rozszerzenia rynków zbytu na towary produkowane w metropolii.
- Metropolia – państwo, które założyło kolonię. Kolonie były oznaką potęgi i bogactwa rynków zbytu dla rosnącej produkcji przemysłowej.

Korzyści z kolonii

- źródło surowców i bogactw mineralnych
- tania siła robocza, tańsza od rodzimej (działał już tam przecież ruch robotniczy zmuszając do podwyżek płac)
- miejsca do inwestycji i lokowania nagromadzonego kapitału
- miejsce lokowania baz wojskowych kontrolujących główne szlaki handlowe globu, co polepszało też strategiczną pozycję państwa
- udokumentowanie pozycji państwa, wzmocnienia jego prestiżu, w czym pomagały kolonie i obszary zależne

Imperium angielskie

Największą potęgą kolonialną pozostawała Anglia, która ta pozycję zdobyła już na przełomie XVIII i XIX w., szczególnie po załamaniu się hiszpańskiego i portugalskiego panowania w Ameryce Środkowej i Południowej. Najważniejszymi nabytkami Wielkiej Brytanii w XIX i na początku XX w. były:

- Indie zwane „perłą w Koronie” imperium, a potem i pobliska Birma
- Ceylon
- Malaje i Singapur (druga z pereł, najważniejszy z portów imperium zbudowany od zera)
- Australia, stopniowo kolonizowana od końca XVIII w., początkowo kolonia karna, a także sąsiednia Nowa Zelandia
- Południowa Afryka, najpierw Kraj Przylądkowy, a na przełomie XIX/XX w. podbój niepodległych dwóch burskich republik Transwalu i Oranii (wojna burska 1899-1902)
- podporządkowanie sobie za długi – z czasów budowy Kanału Sueskiego Egiptu w formie protektoratu; a także Sudanu, gdzie brutalnie stłumiono długie powstanie mahdystów (1879-1898)

Wielka Brytania wyciągając wnioski z wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych, a także ledwo co zakończonej wojny secesyjnej, dla kolonii zdominowanych przez etniczny element angielski czy anglojęzyczny wprowadziła specjalny status. Było to dominium, oznaczające szeroką autonomię, z czasem nawet włącznie z prowadzeniem polityki zagranicznej i obronnej. Dominialny status oznaczał więc początek drogi do niepodległości. Pierwszą status dominium uzyskała Kanada w 1867, potem Australia w 1901, Nowa Zelandia w 1907 i Związek Południowej Afryki w 1910 r.

Francuskie imperium

Francja z kolei podczas rewolucyjnej i napoleońskiej zawieruchy utraciła szereg posiadłości. Część odzyskała po kongresie wiedeńskim, ale przeważały wśród nich małe wyspy na Karaibach czy Oceanie Indyjskim. W XIX w. przystąpiła do budowy imperium, głównie na terenie Afryki. W rękach Francji znalazły się m.in.:

- Afryka Północno-Zachodnia, tutaj szczególnie cenna była Algieria
- część Konga
- Madagaskar
- Indochiny (Wietnam – jako klasyczna kolonia, Laos i Kambodża w roli protektoratów)

Nadal posiadały kolonie państwa, które przestały się liczyć w gronie mocarstw: Holandia (głównie Indonezja), Hiszpania (niektóre wyspy karaibskie, jak np. Kuba czy Porto Rico i na Pacyfiku, enklawy w Afryce) czy Portugalia (głównie na południu Afryki). Kolonie uzyskała niezależnie, a może właśnie ze względu na swoją słabość – nie zagrażała więc naruszeniem względnej równowagi – Belgia, w postaci wielkiego Konga.

Niemcy i Włochy

Do grona mocarstw kolonialnych aspirowały też Niemcy i Włochy. Przed zjednoczeniem obu państw nie wchodziło to w rachubę, ale fakt późnej konsolidacji wpłynął na fakt, że kiedy przystąpiły do polityki ekspansji, najlepsze „kawałki tortu” zostały już przez innych, głównie Anglików czy Francuzów opanowane. Niemcy zawładnęły w sumie niemałymi obszarami, ale w stosunku do swych ambicji, niewystarczającymi:

- Afryka Południowo-Zachodnia, czyli Namibia
- Afryka Wschodnia: obecna Tanzania, Rwanda i Burundi
- Kamerun i Togo
- enklawy na Pacyfiku: Papua, Nauru, część Samoa, Karoliny, Mariany, Wyspy Bismarcka, a nawet chińska prowincja Szantung

Włochy miały ambicje opanować Tunezję, ale zderzyły się tutaj z francuskimi interesami. Ostatecznie opanowały: Libię, wcześniej Erytreę i większą część Somalii. Nie udało im się za to próba opanowania Etiopii (Abisynii).

Rosja

Rosja z racji posiadania w najbliższym azjatyckim sąsiedztwie olbrzymich obszarów o nieuregulowanym statusie politycznym, nie musiała włączyć się za zamorskiej ekspansji. Podporządkowała sobie Azję Środkową, dochodząc

do Afganistanu i Persji (Iranu), a także zepchnęła bardziej na południe Chiny. Na wydartych Chińczykom terenach carowie pobudowali miasto i bazę wojskową o dumnej nazwie: Władystok (władca wschodu).

Początek ekspansji USA

Do gry o podział świata włączyły się też pozaeuropejskie, nowe mocarstwa o wielkich ambicjach i aspiracjach. Stany Zjednoczone w sposób spektakularny rozgromiły Hiszpanię w 1898 r. i zagarnęły dzięki temu Filipiny, Guam, Wake, czy Porto Rico, a także podporządkowały sobie oficjalnie wyzwoloną spod hiszpańskich rządów Kubę. USA rozpoczęły też politykę interwencji w Ameryce Łacińskiej, doprowadzając do oderwania od Kolumbii, niechętniej udzielania licencji Stanom na budowę sztucznej drogi wodnej, jej ówczesnej prowincji, Panamy(1903). Niepodległy kraj oddał USA obszar na którym powstał ukończony w 1914 r. Kanał Panamski.

Wzrost roli Japonii i problem Chin

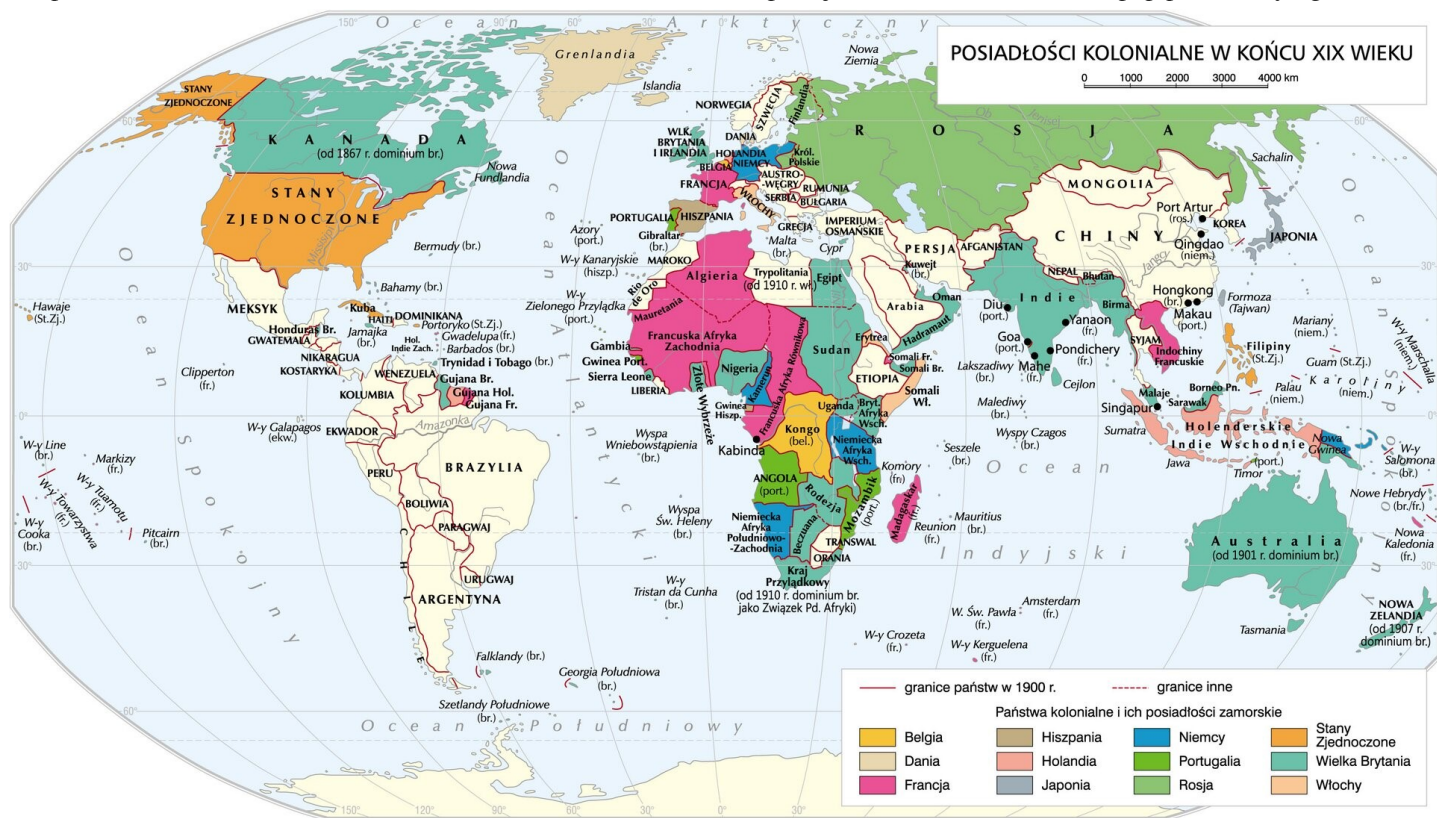
Do grona mocarstw światowych wtargnęła efektownie Japonia, która jeszcze do połowy XIX w. pogrążona była w stanie feudalnej anarchii i zacofania. W efekcie tzw. rewolucji Meiji (Meidźi), zwycięstwo odnieśli zwolennicy modernizacji, przeprowadzanej gwałtownie od 1868 r. Przystąpiła do ekspansji, zdobywając na osłabionych i zacofanych Chinach Tajwan, oraz stopniowo podporządkowując sobie Koreę (lenno chińskie). To z kolei zaniepokoiło Rosję, mającą swoje własne plany do tych obszarów. Zwycięstwo nad nią (1904-1905) dało Japonii oprócz prestiżu, także i znaczącą pozycję na Dalekim Wschodzie. Osłabione Chiny pogrążone w izolacji i zacofaniu stały się obiektem interwencji mocarstw kolonialnych (np. wojny opiumowe z Anglią i Francją), z którymi musiały podpisać szereg upokarzających traktatów.

Uwaga!

Rywalizacja na tle kolonialnym stała się jedną z przyczyn I wojny światowej.

Zapamiętaj

- **Burowie** – potomkowie holenderskich osadników w Południowej Afryce, którzy stworzyli niezależne od Anglików państwa: Transwal i Oranię w drugiej połowie XIX w.; sami przywiązani do swojej wolności, wobec plemion murzyńskich bywali bezwzględni;
- **wojna burska** – były co prawda dwie, ale zadecydowała o losach Południowej Afryki druga, w latach 1899-1902; nieszczęściem Burów, stało się odkrycie na ich obszarach wielkich pokładów złota, co zainteresowało Anglików; była to najkrwawsza z wojen kolonialnych i najbardziej kosztowna dla Anglii;
- Kanał Panamski – najważniejsza sztuczna droga wodna zachodniej półkuli wybudowana przez Amerykanów w latach 1903-1914, strefa kanału została przez nowo powstałą Panamę wydzierżawiona Stanom Zjednoczonym, które przyczyniły się do powstania tego kraju, inspirując rebelię przeciwko Kolumbii;
- Kanał Sueski – wybudowany w latach 1859-1869, łączący Morze Śródziemne z Morzem Czerwonym, skracający drogę do Indii, przez brytyjsko-francuskie towarzystwo; głównym projektantem był F. Lesseps, najsławniejsza i najważniejsza ze sztucznych dróg morskich;
- rewolucja Meiji – przewrót polityczny i proces reform zapoczątkowany w latach 1868-1872, który doprowadził nie tylko do obalenia władzy wojskowych feudałów, ale i wejścia Japonii poprzez szybką modernizację do grona mocarstw;
- wojny opiumowe – konflikty sprowokowane przez Anglię lub Francję, doprowadziły do gospodarczego uzależnienia Chin od europejskich mocarstw, otwarcia chińskiego rynku zbytu i oderwania Hongkongu; lata 1839-1842 i 1856-1858 i 1859-1860

Zadanie domowe

1. kim byli Burowie i gdzie byli zorganizowani?
2. Jakie było znaczenie Kanatu Sueskiego?